

3.3.



**GEZONDHEIDS-  
ZORG**

## **De COVID-19-pandemie heeft de gezondheidszorg in de Euregio Maas-Rijn (EMR) voor zware uitdagingen geplaatst en bepaalt de strategische doelstellingen voor de toekomst.**

### **3.3.1. BESCHRIJVING VAN DE TOESTAND**

De werkgroep gezondheid is door de EMR opgericht om grensoverschrijdende gezondheidszorg te bevorderen. Door middel van netwerken, gezondheidsconferenties en de betrokkenheid van belangengroepen van patiënten zijn op grensoverschrijdend vlak de relevante actoren bijeen gebracht en zijn nieuwe vormen van samenwerking ontwikkeld.

Sinds 2010 is de stichting euPrevent|EMR de bevoorrechte partner van de EMR op het gebied van grensoverschrijdende gezondheidsbevordering. In deze samenwerking stelt de EMR het strategisch kader vast en euPrevent voert dit samen met de EMR en andere relevante belanghebbenden uit.

Tot dusver lag de nadruk op het samenbrengen van partners uit de gezondheidssector van de EMR, zoals (universitaire) ziekenhuizen, verzekeraars, patiëntenorganisaties, openbare gezondheidsdiensten. Belangrijke aspecten blijven de toegankelijkheid van de informatie over de mogelijkheden tot grensoverschrijdende behandelingen en zorgverstrekking, het volgen van internationale en Europese ontwikkelingen (ook via het lidmaatschap van het WHO Regions for Health Network WHO-RHN) en de implementatie daarvan in de EMR, de uitwisseling van beste praktijken en de ontwikkeling en ondersteuning van Euregionale en Europese projecten en de ondersteuning en medeontwikkeling van grensoverschrijdende campagnes.

De EMR werkt momenteel aan een vijftiental onderwerpen: evaluaties van de samenwerking en uitdagingen

en in het kader van de Covid-19 pandemie, controle van besmettelijke ziekten en veiligheid van de patiënt, obesitas, geestelijke gezondheidszorg, milieugezondheidskunde, versterking van de betrokkenheid van de patiënt, zeldzame ziekten, big data, uitdagingen op het gebied van het beheer van verzekeringen en van de gezondheidszorg, administratieve uitdagingen (uitwisseling van gegevens, partnerschappen...), verslavingen, positieve gezondheid, kennisuitwisseling, uitbreiding van netwerken en samenwerking tussen zorginstellingen en ziekenhuizen.

### **3.3.2. BESCHRIJVING VAN DE TOESTAND**

In het perspectief van 2020 - 2030 zullen volgende centrale onderwerpen, in overeenstemming met de strategische ontwikkelingsdoelstellingen van de WHO<sup>8</sup>, centraal staan: nog nauwere banden tussen de actoren bij infectiepreventie, informatieverbreiding en samenwerking, grotere betrokkenheid van patiënten, ondersteuning van preventiecampagnes en waarborging van de duurzame doelstellingen van de EMR in de gezondheidssector.

De regio's worden opgeroepen om de strategische doelstellingen met betrekking tot "Health In All Policies" af te stemmen op en te koppelen aan de duurzame doelstellingen van de WHO (gezondheid, werk, onderwijs). Levensstijl, economische situatie, werkloosheid en sociale en psychologische factoren dragen in belangrijke mate bij tot de gezondheidstoestand. Om de verschillen in de deelregio's weg te werken, moeten er actiegebieden



worden ontwikkeld door middel van gerichte verslaggeving over gezondheid in combinatie met sociaaleconomische gegevens, om zo dichterbij het doel van gelijke kansen op het gebied van gezondheid in de respectieve regio's te komen. In dit verband moet de nadruk worden gelegd op het thema "grensregio", teneinde mogelijkheden voor nauwere samenwerking te creëren.

Momenteel wordt de gezondheidssituatie in de EMR bijgehouden op basis van gegevens uit de hele Euregio in het kader van het project "Euregionale Verzameling van Gezondheidsgegevens (Euregionale Gesundheitsdatensammlung)". Gezondheidsachterstanden tussen regio's worden onder meer bepaald door de lagere levensverwachting in de regio's in vergelijking met andere regio's. Een permanente gegevensverzameling over de EMR en de uitwisseling van beschikbare gegevens om normen en standaarden binnen de EMR aan te passen zijn daarom nuttig en noodzakelijk voor gerichte politieke actie om gelijkheid op gezondheidsgebied te bereiken.

Kwesties zoals uitgebreide gezondheidszorg, milieugezondheidskunde, gebrek aan gekwalificeerd personeel, gezond ouder worden, gelijke kansen, besmettelijke ziekten, geestelijke gezondheid, e-Health, verslavingspreventie, preventie, patiëntenmobiliteit en -rechten staan centraal en moeten op een alomvattende manier over de grenzen heen worden aangepakt.

Hier is het nodig de samenwerking van de actoren en projecten te bevorderen, het aanbod van mogelijke samenwerkingsverbanden tussen de instituten en projecten vast te leggen, bestaande projecten te oriënteren en die zo nodig te koppelen of grensoverschrijdend uit te voeren. Het belang van de grensoverschrijdende markten voor beroepen in de gezondheidszorg, om een uitgebreide medische zorg te waarborgen, alsmede het belang van verpleegkundige beroepen en de mogelijke overdracht daarvan binnen de EMR, zal in de toekomst

nog groter worden. In deze context is steun voor het gebruik van kunstmatige intelligentie eveneens onontbeerlijk. Die steun moet echter vanuit een alomvattend perspectief worden bekeken. Er moet rekening gehouden worden met de Europese humanistische waarden en een kritische houding ten opzichte van de toepassing van digitale mogelijkheden en het gebruik van kunstmatige intelligentie is onontbeerlijk. Naast de ethische aspecten moet ook steeds nagegaan worden of de mogelijkheden van digitalisering de patiënt daadwerkelijk bereiken in de zin van een verbetering van de zorg. Wat de rechten van patiënten betreft, moet de tenuitvoerlegging van de Europese richtlijnen, ook met het oog op de vergemakkelijking van de mobiliteit van patiënten, richtinggevend zijn.

Tot de waarborging van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de EMR in overeenstemming met de Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling van de WHO – Sustainable Development Goals (SDG) van de WHO, Health in all policies – behoort ook de ondersteuning van preventiecampagnes en gezonde leefomgevingen met de nadruk op de "positieve gezondheid". Dit vereist een bestandsopname en evaluatie van de bestaande campagnes en de ontwikkeling daarvan in het gehele EMR-gebied en de betrokkenheid van de gemeenten. De thema's van de toekomstige Euregionale samenwerking zouden betrekking moeten hebben op aspecten van geestelijke gezondheid, drugs en verslaving, preventie van endemische ziekten en zelfmoord, de identificatie van risicogroepen, een alomvattende zorgverlening, onderwijs en bijscholing, en de steun aan (Eu)regionale netwerken die zijn afgestemd op risicogroepen en deze ook aanspreken. Hierbij moet rekening worden gehouden met een positieve geestelijke gezondheid en gezond ouder worden in alle levensfasen, van de geboorte over onderwijs en universiteit tot het beroepsleven, met de bijbehorende overgangen.

### 3.3.3. DOELSTELLINGEN EN CONCRETE ACTIES

- **Verbetering en verspreiding van informatie:**
  - Regelmatige Euregionale verslaggeving op sociaal en gezondheidsgebied, met inbegrip van gestandaardiseerde uitwisseling van informatie over besmettingen,
  - Het ter beschikking stellen van gelijkwaardige geüpdatete informatie over grensoverschrijdende gezondheidsdiensten.
  
- **De patiënt centraal stellen en de verantwoordelijkheid van de burger bevorderen:**
  - Evalueren van de implementatie van de Europese richtlijn betreffende de rechten van de patiënten,
  - Vergemakkelijken van de mobiliteit van patiënten met ondersteuning zoals de European Empowerment for Customised Solutions (EPECS) en zorgverzekeraars,
  - De burgers betrekken bij het grensoverschrijdende overleg over gezondheidszorg door middel van burgerconferenties,
  - Bevordering van het belang van de gezinsstructuur als kernelement, met name in de gezondheidsopvoeding.
  
- **Bevordering van de samenwerking van actoren en projecten:**
  - Identificatie van het aanbod en mogelijke samenwerkingsverbanden tussen instituten,
  - Overleg en uitwisseling van Best Practices met de bestaande projecten,
  - Waarborging van de medische zorg, verpleging en andere beroepen in de gezondheidszorg in de EMR, alsmede de overdracht ervan,
  - Grensoverschrijdende samenwerking van ziekenhuizen met deelneming van ziektekostenverzekeraars, bijvoorbeeld bij de oprichting en de ontwikkeling van een grensoverschrijdend centrum voor pediatrie chirurgie en van het Instituut voor hart- en nierziekten (AmiCare) met LIPID-Valley,
  - Ondersteuning voor het gebruik van kunstmatige intelligentie met een globale visie,
  - Bestudering van de mogelijkheden voor digitale gegevensuitwisseling in de grensoverschrijdende gezondheidszorg,
  - Infectiepreventie: bevordering van de ontwikkeling van Euregionale betrekkingen tussen EMR-netwerken.
  
- **Ondersteuning van “Positieve Gezondheid”, preventiecampagnes en waarborging van de duurzame doelstellingen van de EMR:**
  - Identificatie van bestaande campagnes en hun ontwikkeling in het gebied van de EMR,
  - Evaluatie van bestaande grensoverschrijdende preventiecampagnes,
  - Bevordering van de ontwikkeling van grensoverschrijdende preventiecampagnes met betrekking van de gemeenten in de EMR,
  - Ondersteuning van gezonde leefomgevingen,
  - Structurering en coördinatie van het gezondheidslandschap binnen de EMR met behulp van euPrevent.



# CONCLUSIE



Van de Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling van de WHO, is gezondheid en welzijn voor iedereen en op elke leeftijd (ODD 3) waarschijnlijk de relevantste voor de EMR. Maar om dat te bereiken, moeten echter andere thema's aangepakt worden en transversale doelstellingen worden bereikt, waaronder: de klimaatveranderingen (ODD 13) bestrijden, de ongelijkheid tussen de landen afbouwen (ODD 10), ervoor zorgen dat steden en menselijke instellingen voor iedereen openstaan en veilig, veerkrachtig en duurzaam zijn (ODD 11) en zorgen voor kwaliteitsonderwijs (ODD 4). Die dragen allemaal samen bij tot een betere gezondheid en meer welzijn.